

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Теоретичні і практичні аспекти обліку та контролю виробничих запасів у системі управління підприємствами»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗФН факультету
Дудченко Катерина Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

Канд. екон. наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Нікуліна Тетяна Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Актуальність теми дослідження полягає у тому, що добре побудований, належним чином організований облік процесу матеріального забезпечення виробництва, тобто якісна поінформованість про наявність та рух виробничих запасів мають суттєве значення в управлінні виробничою діяльністю кожного підприємства. Проблеми обліку виробничих запасів в умовах реформування економіки набувають особливої актуальності у зв'язку з потребою отримання точної і достовірної інформації. Система їх обліку, яка складалася десятиріччями, не задовольняє вимоги ринку, оскільки умови його функціонування значно розширюють коло операцій, що проводяться з запасами.

Тому сьогодні об'єктивно виникли умови для перегляду існуючої практики організації обліку та контролю запасів. Вся система досліджень по даному об'єкті обліку розглянута під кутом зору вимог ринкових відносин.

Мета дослідження Метою кваліфікаційної роботи є виявлення передумов, теоретичне й практичне обґрунтування вдосконалення організації та методики фінансового обліку і контролю процесу матеріального забезпечення виробництва в умовах сталого розвитку ринкових відносин на основі опрацьованого законодавства та інструктивного матеріалу, літературних джерел, діючої практики обліку на базовому підприємстві та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Завдання дослідження:

- проаналізувати класифікацію процесів формування та використання виробничих запасів;
- окреслити проблемні питання обліку стану і руху виробничих запасів;
- визначити місце обліку в системі управління процесами матеріального забезпечення;
- вивчити нормативні положення та дослідити практику обліку та контролю виробничих запасів на базовому підприємстві;
- здійснити економічний аналіз сфери матеріального забезпечення підприємства;
- розробити та запропонувати до використання практичні рекомендації щодо удосконалення системи обліку і контролю процесів матеріального забезпечення підприємства.

Об'єкт дослідження - методика та організація обліку, контролю і аналізу виробничих запасів підприємства виробничої сфери на базі практичної діяльності КП «Кодимакомунсервіс».

Предмет дослідження - методологічні аспекти обліку та контролю процесів матеріального забезпечення в умовах ринкових відносин з урахуванням галузевої специфіки.

Методи дослідження - діалектичний метод пізнання, який дає змогу вивчати економічні явища у розвитку й взаємозв'язку, методи індукції та дедукції, методи теоретичного узагальнення, групування і порівняння.

Для відображення більш точної інформації використовувалися комп'ютерні програми. Для систематизації та порівняння дослідженої інформації застосовувалися економіко-математичні методи.

Інформаційна база дослідження - законодавчі акти України; МСФЗ; П(С)БО, нормативні документи з обліку і контролю стану і руху запасів, матеріали періодичних видань, монографії вчених, наукові статті, матеріали наукових конференцій, статистичні дані, облікова інформація та фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменування) та 24 додатки. Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок. Основний зміст викладено на 93 сторінках. Робота містить 8 таблиць, 3 рисунки та 24 формули.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено до публікації і відправлено 1 тези доповіді: «Пролемні питання обліку виробничих запасів у сучасних умовах» на студентську науково-практичну конференцію ОЕФ ОНЕУ у травні 2020 року.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Облік виробничих запасів у теоретичному аспекті»** визначено сутність, законодавче регулювання, класифікацію та оцінку виробничих запасів в Україні, розглянуто теоретико-методичні засади їх обліку, а також висвітлено дискусійні питання обліку запасів в сучасних умовах.

У другому розділі **«Особливості обліку виробничих запасів на об'єкті дослідження»**, надано загальну характеристику та визначено особливості обліку виробничих запасів на об'єкті дослідження, висвітлено можливості оптимізації закупівель запасів із застосуванням економіко-математичного моделювання.

У третьому розділі **«Питання контролю стану та руху виробничих запасів: теоретичний і практичний аспекти»** розглянуто мету, завдання та законодавче регулювання контролю операцій з виробничими запасами, висвітлено методику внутрішнього контролю виробничих запасів підприємства та докладно проаналізовано основні фінансово-економічні показники діяльності базового підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки.

З метою підвищення ефективності обліково-аналітичних і контрольних процедур щодо обліку і контролю стану і руху запасів на досліджуваному підприємстві необхідно наступне.

Оборотні активи, такі як, наприклад, запасні частини, отримані від розбирання обладнання, механізмів, автомобілів необхідно ввести до складу інших матеріалів. З цією метою ми рекомендуємо ввести в практику використання додаткового субрахунку другого порядку 207/3 «Запасні частини за ціною можливого використання».

На нашу думку, доцільно враховувати запаси, що виготовляються власними силами для власного споживання не на рахунку 26 «Готова продукція», як прийнято на підприємстві, а на субрахунку 25/1 «Напівфабрикати власного виготовлення».

Нами встановлено, що відпуск матеріалів у виробництво на підприємстві здійснюється за фактичною собівартістю, проте, чіткого розподілу фактичної суми транспортно - заготівельних витрат між видами виробничих запасів не існує, не дивлячись на те, що в Наказі про організацію бухгалтерського обліку і облікову політику, вказано, що суму транспортно - заготівельних витрат необхідно відображати на окремому субрахунку до рахунків запасів з щомісячним розподілом між сумою залишку запасів на кінець звітної місяця і сумою запасів, що вибули за місяць пропорційно середньому відсотку. Ми рекомендуємо суворо дотримуватися даного положення Наказу.

З метою посилення контрольних функцій обліку необхідно відрегулювати складський облік руху виробничих запасів.

Доцільним є також ввести до практики використання лімітно - забірних карток, а для внутрішньогосподарчого руху виробничих запасів – накладних на внутрішнє переміщення матеріалів типової форми.

В цілях підвищення ефективності внутрішнього контролю необхідне приміщення складу обладнати пожежною сигналізацією і поліпшити організацію складського господарства.

Нами відмічено також нелогічне відображення деяких об'єктів на рахунках, як, наприклад, комп'ютерна програма, яка на підприємстві враховується на рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи», повинна бути врахованою у складі нематеріальних активів. В той же час копіювальний апарат вартістю 7105 грн., баддя для розчину вартістю 12500 грн., щит металевий (огорожа) вартістю 6389 грн. враховуються на субрахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи», хоча за вартістю і терміном служби вони відповідають критеріям віднесення до складу основних засобів.

Крім того, вважаємо за необхідне повністю автоматизувати облік виробничих запасів, як одну з найбільш трудомістких ділянок облікових робіт.

АНОТАЦІЯ

Дудченко Катерина Сергіївна, «Теоретичні і практичні аспекти обліку та контролю виробничих запасів у системі управління підприємствами»
(*прізвище та ініціали студента*) виробничих запасів у системі управління підприємствами»
(*назва кваліфікаційної роботи*)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«071 Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»,
(*назва освітньої програми*)

Одеський національний економічний університет. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження –
Комунальне підприємство «Кодимакомунсервіс».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку і контролю виробничих запасів у системі управління підприємствами, визначено дискусійні питання обліку і контролю в сучасних умовах, визначено недоліки діючої на базовому підприємстві методики обліку та контролю стану і руху запасів і запропоновано шляхи їх усунення.

Проаналізовано діючу практику обліку і контролю виробничих запасів на об'єкті дослідження, проаналізовано основні фінансово-економічні показники діяльності КП «Кодимакомунсервіс» за три роки.

Запропоновано Шляхи удосконалення методики обліку і контролю стану і руху виробничих запасів в сучасних умовах, проведено економіко-математичне моделювання можливостей оптимізації закупівлі запасів.

Ключові слова: виробничі запаси, постачальники, закупівля, оцінка і класифікація запасів, інвентаризація, облік, контроль.

ANNOTATION

Dudchenko Kateryna Srehiivna, «Theoretical and practical aspects of production stock book keeping and control in the system of enterprise management»,
(*students surname and initials*) (*work title*)

Thesis for Master degree in specialty «071 Accounting and taxation »
(*code and name of the specialty*)

under the master's program «Accounting, audit and taxation in business management».
Odesa National Economic University. - Odesa, 2019

The thesis consists of three chapters. The object of study is a municipal enterprise “Kodymakomunservis”.

The thesis deals with theoretical aspects of production stock book keeping and control in the system of enterprise management, defines the debatable issues of book keeping and control under current conditions, determines the shortcomings of the book keeping and control system of stocks condition and movement existing in the basic enterprise, and suggests the ways of their elimination.

Author analyses current practice of book keeping and control of production stock at the research object, analyses the main financial and economic indicators of activity of the municipal enterprise "Kodymakomunservis" during three years.

Author offers ways of improvement of book keeping and production stocks control of condition and movement system in current conditions and carries out economic-mathematical modelling of stocks purchasing optimization possibilities.

Keywords: production stocks, suppliers, purchasing, evaluation and classification of stocks, inventory, book keeping, control.